

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ГАЗРЫН ДАРГЫН
ТУШААЛ

2024 оны 02 сарын 20 өдөр

Дугаар А/11

Эрдэнэбулган сум

Байгууллагын мэдээллийн технологийн хүрээнд мөрдөх
журам батлах тухай

Монгол улсын Засаг захиргаа нутаг дэвсгэрийн нэгж түүний удирдлагын тухай хуулийн 67 дугаар зүйлийн 67.5 дахь заалт, Эрүүл мэндийн сайдын 2013 оны 04 дугаар сарын 22-ны “Журам батлах тухай” А/140 тушаалыг хэрэгжүүлэх зорилгоор тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Эрүүл мэндийн салбарт “Мэдээллийн технологийн талаар мөрдөх журам”-ыг хавсралтаар баталсугай.

2. Энэхүү тушаалын хэрэгжилтийг хангаж ажиллахыг Нэгдсэн эмнэлэг, Сум, Өрхийн эрүүл мэндийн байгууллагуудын дарга, Эрүүл мэндийн газрын мэдээллийн технологич (М.Чанцалнямаа)-д үүрэг болгосугай.

3. Эрүүл мэндийн салбарт “Мэдээллийн технологийн талаар мөрдөх журам”-ын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг ЭМГ-ын Эдийн засаг, удирдлага, мэдээллийн хэлтсийн дарга (Б.Азжаргал)-т даалгасугай.

ДАРГА

Р.ГАНДИЙМАА

65124009

Эрүүл мэндийн газрын даргын
2024 оны 02 сарын 20 өдрийн
дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралт

A/11

Мэдээллийн технологийг ашиглах журам

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

Энэхүү журам нь эрүүл мэндийн салбарын мэдээллийн технологийн тоног төхөөрөмж, програм хангамж, техник хангамжийн хэрэгсэлд засвар, үйлчилгээ үзүүлэх, эрүүл мэндийн байгууллага програм хангамж худалдан авах, гэрээгээр гүйцэтгүүлэх, хүлээн авах, турших, хэрэглэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

ХОЁР. Мэдээллийн технологийн талаар эрүүл мэндийн байгууллагын хүлээх үүрэг

2.1 Байгууллагын чиг үүрэг, ажлын байрны онцлогийг харгалзан өндөр, дунд, бага үзүүлэлттэй компьютер /журмын 3.3.2.2 заалт/ хэрэглэх ажлын байрны тоог тогтоож байгууллагын даргын тушаалаар батлан, ажлын байрны тодорхойлолтонд тусгасан байна.

2.2 Эрүүл мэндийн байгууллага нь өөрийн үйл ажиллагааг танилцуулах нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль, байгууллагын цахим хуудас хөтлөх журмын дагуу мэдээллээр хангах зорилго бүхий веб хуудастай байна.

2.3 Мэдээллийн технологийн үйл ажиллагаанд шаардлагатай санхүүжилтийг тухай жилийн төсөвт тусгаж шийдвэрлэнэ. Үнд:

- Интернэтийн төлбөр
- Хорт кодын (VIRUS) эсрэг шаардлагатай мэдээлэл технологийн тоног төхөөрөмжийн зардал
- Шинэчлэх болон нэмэлтээр шаардлагатай мэдээлэл технологийн тоног төхөөрөмжийн зардал
- Засвар, үйлчилгээний зардал
- Веб хуудасны домэйн нэр, веб хуудас, мэдээллийн сан байршуулах төлбөр
- Бусад

ГУРАВ. Эрүүл мэндийн салбарын мэдээллийн технологийн дэд бүтцэд тавигдах шаардлага

Эрүүл мэндийн салбарын мэдээллийн технологийн техник, програм хангамжийн дэд бүтэц дараах хэлбэртэй байна. Үүнд:

3.1 Техник хангамж (Hardware)

- 3.1.1 Өгөгдлийн сүлжээ
- 3.1.2 Тооцоолох төхөөрөмж
- 3.1.3 Бусад төхөөрөмж

3.2 Хэрэглээний програм хангамж (Software)

- 3.2.1 Үйлдлийн систем
- 3.2.2 Хорт кодын (VIRUS) эсрэг хамгаалалт
- 3.2.3 Баримт боловсруулагч хэрэглээний програм хангамжууд
- 3.2.4 Сүлжээний орчинд ажиллах хэрэглээний програм хангамж
- 3.2.5 Эрүүл мэндийн чиглэлийн төрөлжсөн систем, програмууд

3.3 Техник хангамж(Hardware)

3.3.1 Өгөгдлийн сүлжээ

Эрүүл мэндийн байгууллагууд өгөгдөл дамжуулах сүлжээ, өгөгдлийн дамжуулах сүлжээнд ажиллах журамтай байна.

3.3.1.1 Дотоод сүлжээ (Local Area Network – LAN)

Эрүүл мэндийн байгуулалгууд дотоод сүлжээ үүсгэхдээ дараах ажилуудыг хийж гүйцэтгэнэ. Үүнд:

- Дотоод сүлжээний тойм зураг боловсруулна.
- Сүлжээг зохион байгуулахдаа нууцлал, аюулгүй байдлыг бүрэн хангасан “Active Directory – Domain Controller” технологи ашиглан байгуулсан байна.
- Сүлжээний холболтын төрлийг (топологи) сонгохдоо захын хоёр хэрэглэгч 5-аас илүүгүй хуваарилагч (switch) дамжин холбогдохоор тооцно.
- Сүлжээний кабелийн зам цахилгаан хүчдэлийн замтай цуг явахгүй байх ба соронзон орон үүсгэж болзошгүй төхөөрөмжөөс холуур байхаар тооцож зохион байгуулах ба боломжтой нөхцөлд STP кабель ашиглан сүлжээг байгуулна. Хуваарилагчийн портын 20 хувийг нөөцөд үлдээнэ.
- 2 төхөөрөмжийн хоорондын зай 100 метрээс дотогш байвал “UTP cat5” болон “UTP cat6” төрлийн кабель хэрэглэнэ. 100 метрээс дээш тохиолдолд шилэн кабелийн холболтыг тус тус хэрэглэнэ.
- Байгууллагын дотоод сүлжээний IP хаяг олголтыг ЭМЯ-наас баталсан хаяглалтын дагуу тохируулна. Үндсэн бүтэц нь дараах хэлбэртэй байна.

Төхөөрөмжийн төрөл	Төхөөржийн нэр	IP хаяг
Чиглэлүүлэгч төхөөрөмжийн гадна гарцын хаяглалт		ISP өгөгдсөн IP хаяг
Чиглүүлэгч төхөөрөмжийн дотоод гарцын хаяглалт		xxx.xxx.0.1
Domain Controller	PDC	xxx.xxx.0.2
Серверүүд	Server1-server N	xxx.xxx.0.3 – xxx.xxx.0.10
Сүлжээнд холбогдсон төхөөрөмжүүд	NetprintN, netscanN	Xxx.xxx.0.20–xxx.xxx.0.29
Хэрэглэгчийн компьютер	Pc1-PcN	Xxx.xxx.0.40- xxx.xxx.255.255

3.3.1.2 Утасгүй сүлжээ (Wireless network)

Эрүүл мэндийн байгууллагууд нь хөдөлгөөнт төхөөрөмжүүдэд зориулсан утасгүй сүлжээг үүсгэн ашиглаж болно.

- Утасгүй сүлжээ нь нууц үг, сертификаттай байна.

- Утасгүй сүлжээний төхөөрөмжийн саадыг нэвтлэх чавдараас хамааруулан өөр хоорондын зайг тохируулж байршуулна.
- Утасгүй сүлжээний төхөөрөмжийг сүлжээний ачаалал, хэрэглэгчийн алслагдсан байдлаас хамааран сонгоно. Үүнд:
 - 802.11g
 - 802.11n тус тус байна.

3.3.1.3 Интернэт холболт

- Эрүүл мэндийн байгууллагууд интернэт холболттой байна.
- Интернэтийн зохистой хэрэглээний талаар Төрийн албаны хуулийг баримтлах
- Байгууллага нь дотоод сүлжээний хэрэглэгч болон интернэтээр дамжуулан иргэдэд үзүүлдэг үйлчилгээний ачааллыг тооцон үзэж интернэтийн урсгалын хурдаа тодорхойлно. Анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагад ADSL холболт ашиглахыг зөвшөөрнө. ADSL холболтын хурд нь 1024 Kbps-с дээш байна.
- Байгууллага бүр ДОМАЙН нэртэй байна.
- Интернэт гарцын хамгаалалт (firewall)-тай байна. Гарцын хамгаалалт нь програм хангамжийн болон техникийн шийдэлтэй байж болох ба VPN (Ipsec and PPTP/L2TP based) холболт үүсгэх боломжтой байна.

3.3.2 Тооцоолох төхөөрөмж

3.3.2.1 Сервер компьютерийн үзүүлэлт (minimum) нь хэрэглэгчийн тооноос хамаарна.

Хэрэглэгч (тоо)	CPU	RAM	HDD	RAID	Newtwork adapter	UPS	Back up	OS
10 хүртэлх хэрэглэгч	Single Xeon® 2x2MB Cache8 3.0 GHz-тэй дүйцэхүйц	4096MB 1066MHz	1TB8 SATA II8 7200 rpm	-	2 ширхэг 100/1000 Mbps network adapter /5 PCI slot/	>1500 VA	+	64Bit
10-50 хэрэглэгч	2 Dual Core Intel® Xeon 2x2MB Cache8 3.0 GHz8 1333MHz FSB дүйцэхүйц	4-16 GB 1066MHz	1-2 ширхэг, 1TB8 SATA II8 10000 rpm	+	>2 ширхэг 100/1000 Mbps network adapter /5 PCI slot/	>3000 VA	+	64bit
51 ба түүнээс дээш хэрэглэгч	2 Quad Core Intel® Xeon® 2x2MB Cache, 3.0 GHz, 1333MHz FSB дүйцэхүйц	>16 GB 1333MHz	>4 ширхэг, 1TB, SATA II, 10000 rpm	+	>2 ширхэг 100/1000 Mbps network adapter network adapter /5 PCI slot/	>5000 VA	+	64bit

3.3.2.2 Ажлын байрны компьютерийн үзүүлэлт ажлын байрны тодорхойлолтоос хамаарна.

Ажлын байр	CPU	HDD	RAM	Video	ROM	Ethernet Adapter	Keyboard mouse	Display	OS
Өндөр үзүүлэлт шаардсан ажлын байр	Intel i7 (дүйцэхүйц)	1TB SATA 7200 rps	4096MB /DDR 1333MHz/	AGR 8x/1024 MB/	Internal CD-DVD ROM /combo/	100/1000 Mbps	PS2, USB	19* LCD	64 bit
Дунд үзүүлэлт шаардсан ажлын байр	Intel i5 (дүйцэхүйц)	500GB SATA 7200 rps	4096MB /DDR 1066MHz/	AGR 4x/512MB/ эсвэл онбоард VGA	Internal CD ROM	100/1000 Mbps	PS2, USB	19* LCD	64 bit
Бага үзүүлэлт шаардсан ажлын байр	Intel i3 (дүйцэхүйц)	300GB	2048MB /DDR 1033MHz/	AGR эсвэл онбоард VGA	Internal CD ROM	100/1000 Mbps	PS2, USB	19* LCD	32 bit

3.3.2.2 Зөөврийн компьютер (Notebook)

Сүлжээнд холбогдох техник болон мэдээллийн аюулгүй байдлын нөхцөлийг хангасан ямар ч зөөврийн компьютер ашиглаж болно.

3.3.3 Бусад төхөөрөмж

Эрүүл мэндийн байгууллага өөрийн үйл ажиллагааны дагуу

- Хэвлэгч төхөөрөмжүүд(printer)
 - Лазер хэвлэгч
 - Хэвлэх нягтшил 1200x1200 dpi-аас багагүй
 - Хэвлэгчийн хор нь дундажаар 2000 хуудас хэвлэдэг байх
 - USB portоог холбогддог байх
- Дүрс оруулагч (scanner)
- Проектор (LCD)
- Веб камер
- Цаг бүртгэл, хяналтын систем
- Харилцаа холбоо (IP phone, VoIP, PBX, Switching) г.м бусад шаардлагатай тоног төхөөрөмж ашиглаж болно.

3.4 Хэрэглээний програм хангамж /Software/

Компьютерийн хүчин чадалд тохирсон хэрэглээний програм хангамжийг суулгана.

3.4.1 Үйлчдлийн систем:

- MS Windows
 - Дүрс оношлогооны тоног төхөөрөмжтэй холбогдох, зургийн боловсруулалт хийх
 - Дүрс оношлогооны зураг унших, бичиг хэрэг, мэдээллийн сан бүрдүүлэлт, статистик тооцоо, нягтлан бодох
 - Баримт бичиг оруулах, ердийн ажлын
- Linux, түүний хувилбарууд
- Unix зэрэг байж болно.

3.4.2 Хорт кодын (Virus) эсрэг хамгаалалт: Ашиглагдаж байгаа бүх компьютерт хорт кодын эсрэг хамгаалах (Antivirus) програм хангамж суусан байна.

3.4.3 Баримт бичиг боловсруулагч хэрэглээний програм хангамжууд:

- MS Office

- Open Office
- 3.4.4 Сүлжээний очинд ажиллах хэрэглээний програм хангамжууд:
- Баримт бичгийн цахим эргэлт (document collaboration system)
 - Зурвас солилцооны програм хангамж (messaging)
 - Цахим шуудан солилцооны програм хангамж (mail)
 - Ажлын төлөвлөлт (calendar)
 - Уулзалт төлөвлөлт (contact management)
 - Програм хангамжуудын үйл ажиллагааны төлөвлөлт (task management)
 - Интенэт хөтөч (Internet Browser: Internet Explorer, Firefox, Opera, Google Chrome)
 - Хамтран мэдээлэл эзэмшилт (File sharing)
- 3.4.5 Эрүүл мэндийн чиглэлийн төрөлжсөн програм хангамжууд
- Статистик мэдээ боловсруулалтын програм
 - Эмнэлгийн мэдээллийн програм

ДӨРӨВ.Мэдээллийн хэрэгслийн засвар, үйлчилгээ

Мэдээллийн техник хэрэгслийн засвар, үйлчилгээ гэж тухайн хэрэгслийн хэвийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагааг хэлнэ.

4.1 Мэдээллийн технологийн алба, хэлтэс нь компьютер болон түүний дагалдах хэрэгслийн засвар, үйлчилгээг хариуцан гүйцэтгэнэ.

4.1.1 Мэдээллийн технологийн мэргэжилтэн нь мэдээллийн техник хэрэгсэлд дараах үйлчилгээг үзүүлнэ.

- Мэдээллийн техник хэрэгсэлд ашиглалтын карт хөтөлнө.
- Мэдээллийн техник хэрэгсэл ажиллагаагүй болсон тохиолдолд баталгаат засварын хугацааг тодорхойлно.
- Баталгаат хугацаа дуусаагүй тохиолдолд нийлүүлэгч байгууллагын засварын засварын мэргэжилтнээр засвар хийлгэнэ.
- Мэдээллийн техник хэрэгсэлд доголдол, гэмтэл гарсан үед оношилж, хэвийн үйл ажиллагааг хангана.
- Хэрэглэгчийн буруутай үйлдлээс учирсан хохирлыг байгууллагын удирдлагын шийдвэрийг үндэслэн буруутай этгээдээр төлүүлнэ.
- Хэрэглэгчийн эзэмшиж байгаа техник хэрэгсэлд үзүүлэх үйлчилгээний жагсаалт гаргаж мөрдүүлнэ.
- Мэдээллийн техник хэрэгслийн хөргөлтийн эд ангид шаардлагатай үйлчилгээг тухай бүр хийж, тэмдэглэл хөтлөнө.

4.1.2 Байгууллагын хэмжээнд хорт кодын (вирус) эсрэг нэг програм хангамжийг сонгож, хэрэглэгч бүрт суурилуулна. Хэрэглэгчийн програм зөв ажиллаж байгааг улирал тутамд шалгаж байна. Албан ёсны эрх (лиценз)-гүй програм хангамж ашиглалтыг хориглоно.

4.1.3 Өгөгдлийн сүлжээний хэвийн үйл ажиллагааг хангаж, гарсан саатлыг шуурхай арилгана.

4.1.4 Програм хангамжийн гэмтлийн үед хэрэглэгчийн өгөгдөл, мэдээний санг нөөцөлж, аюулгүй байдлыг хангана.

4.1.5 Засвар үйлчилгээний бүртгэл мэдээллийн тогтолцоотой байна.

ТАВ.Эрүүл мэндийн чиглэлийн төрөлжсөн програм хангамж нэвтрүүлж, хөгжүүлэх

5.1 Эрүүл мэндийн чиглэлийн төрөлжсөн програм хангамжид тавигдах нийтлэг шаардлага

Эрүүл мэндийн чиглэлийн төрөлжсөн програм хангамжид иргэний эрүүл мэндийн болон хүн амын эрүүл мэндийн талаарх мэдээ, мэдээлэл цуглуулах, боловсруулах, дүн шинжилгээ хийх, хүний нөөцийн, эм хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийн бүртгэлийн, телемедициний, эмчилгээ, оношилгооны, сургалтын чиглэлээр боловсруулан ашиглаж буй програм хангамж хамаарна.

5.1.1 Эрүүл мэндийн чиглэлийн төрөлжсөн програм хангамжийг нэвтрүүлэх шаардлага, техник, эдийн засгийн үндэслэлийг захиалагч байгууллага тодорхойлох ба Эрүүл мэндийн удирдлагын мэдээллийн үйл ажиллагааг зохицуулах зөвлөлд танилцуулан зөвшөөрөл авна.

5.1.2 Эрүүл мэндийн чиглэлийн төрөлжсөн програ хангамжийг нэвтрүүлэх шаардлага, техник, эдийн засгийн үндэслэлийг захиалагч байгууллага тодорхойлох ба Эрүүл мэндийн удирдлагын мэдээллийн үйл ажиллагааг зохицуулах зөвлөлийн дэргэдэх техникийн хорооноос санал авна.

5.1.3 Эрүүл мэндийн чиглэлийн төрөлжсөн програм хангамжийн бодлогын даалгаврыг захиалагч байгууллага тодорхойлох ба Эрүүл мэндийн удирдлагын мэдээллийн үйл ажиллагааг зохицуулах зөвлөлийн дэргэдэх техникийн хорооноос санал авна.

5.1.4 Үг хэллэгийн тайлбар, нэр томъёолол, шаардагдах стандартууд, нууцлал, аюулгүй байдлын торохойлсон байна.

- Эрүүл мэндийн чиглэлийн төрөлжсөн програм хангамж нь үйл ажиллагааны төрлөөс хамааран ЭМЯ-наас батлан гаргасан Өгөгдлийн толь бичиг, HL7, DICOM зэрэг олон улсын стандартыг хангасан байна.
- Мэдээллийн аюулгүй байдал, нууцлалын талаар Монгол Улсын ISO_IEC СТАНДАРТ 17799.2007-ыг баримтална.

5.1.5 Гүйцэтгэгчийг холбогдох хууль тогтоомжийг дагуу сонгон шалгаруулна.

5.2 Эрүүл мэндийн чиглэлийн төрөлжсөн програм хангамжийг турших, хүлээн авах

5.2.1 Нэвтрүүлж байгаа эрүүл мэндийн чиглэлийн төрөлжсөн програм хангамжийг үйл ажиллагаатай хэрхэн нийцэж байгааг 1-3 сарын туршилтын хугацаанд захиалагч тодорхойлно.

5.2.2 Эрүүл мэндийн чиглэлийн төрөлжсөн програм хангамжийг туршихад дараах үзүүлэлтийг харгалзан үзнэ. Үүнд:

- Хэрэглэгчийн шаардлагын дагуу ажиллаж байгаа эсэх
- Програмын бичиг баримтын бүрдэл бүрэн эсэх
 - Системийн шаардлага
 - Архитектур, дизайн
 - ERD
 - Техникийн бичиг баримт /шаардлагатай тохиолдолд/
 - Гарын авлага
- Үйлдлийн системүүдтэй зохицож байгаа эсэх
- Програм нь Монгол хэл дээр бичигдсэн эсэх
- Гарын авлага, ашиглах заавар Монгол хэлээр зохиогдсон эсэх
- Мэдээллийн сантай ажиллаж байгаа тохиолдолд хандалтын хурд, найдвартай ажиллагаа, нууцлал бүрэн хангагдсан эсэх
- Мэдээллийн нууцлал, нөөцлөлтийг зөв хийж байгаа эсэх

5.2.3 Туршилтын үр дүнд үндэслэн Эрүүл мэндийн удирлагын мэдээллийн үйл ажиллагааг зохицуулах зөвлөлөөс ашиглах зөвшөөрлийг олгоно.

5.2.4 Туршилтын хугацаанд хэрэглэж байсан нууц үгсийг мэдээллийн технологийн мэргэжилтэн сольж, ямар үгээр хэрхэн сольсон тайланг бичиж, битүүмжлэн хадгална.

ЗУРГАА.Байгууллагын веб хуудас

6.1 Байгууллага веб хуудас ажиллуулахад дараах шаардлагуудыг урьчилан хангасан байна. Үүнд:

- Веб хуудсыг байршуулах үйлчилгээ үзүүлэгч сонгоно.
- Веб хуудас руу хандах домайн нэрийг Эрүүл мэндийн яамтай зөвшилцөн тогтооно.
- Веб хуудсыг хариуцан ажиллаж мэргэжлийн хувьд бэлтгэгдсэн ажилтан томилсон байна.
- Веб хуудсыг тогтмол ажиллуулах, баяжуулах, мэдээллийг шинэчлэх, аюулгүй байдал, нууцлал хамгааллыг хангах талаар байгууллагын түвшинд баримтлах журамтай байна.
- Веб хуудас боловсруулахад Мэдээллийн технологи, шуудан, харилцаа холбооны газар, ЭМЯ-аас гаргасан чиглэлийг баримтална.

6.2 Байгууллагын веб хуудасны бүтэц, агуулгыг захиргааны зөвлөлөөр хэлэлцэн, даргын шийдвэрээр батлана.

6.3 Байгууллага веб хуудас боловсруулах, байршуулах, туршихад ЭМЯ-наас мэргэжил арга зүйн дэмжлэг үзүүлж болно.

6.4 Байгууллагын веб хуудаст дараах төрлийн мэдээллүүдийг заавал багтаасан байна. Үүнд:

- Статик мэдээлэл
 - Байгууллагын нэр, лого, эрхэм зорилго
 - Байгууллагын зорилго, зорилтууд
 - Байгууллагын бүтэц, тасаг, нэгжүүд чиг үүрэг, холбоо барих утас
 - Байгууллагын шуудангийн хаяг, факс, утасны дугаар, и-мэйл хаяг
 - Холбогдох байгууллагын холбоос
 - Үзүүлж буй тусламж үйлчилгээтэй холбоотой журмууд
 - Веб хуудас хэрэглэгчдэд хандсан зааварчилгаа
- Динамик мэдээлэл
 - Байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой өдөр тутамын мэдээ, мэдээлэл
 - Сар, улирал, жилийн статистик мэдээ, мэдээлэл
 - Төсөв, санхүүгийн мэдээлэл
 - Үйлчлүүлэгчдээс санал авах, зөвлөгөө өгөх булан
 - Үзүүлж буй тусламж үйлчилгээтэй холбоотой иргэдэд зориулсан мэдээ, мэдээлэл

6.5 Веб хуудас дахь мэдээлэл нь дараах шаардлага хангасан байна.

Үүнд:

- Бодит, үнэн зөв байх
- Хуулиар нийтэд мэдээлэхийг хориглоогүй байх
- Мэргэжлийн үг хэллэг, гадаад нэр томъёо хэрэглэхээс аль болох зайлсхийсэн байх
- Unicode форматаар бичигдсэн байх бөгөөд Монгол хэлний зөв бичгийн дүрмийн дагуу алдаагүй байх